

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **S. A. B. Impex, s. r. o.**
sídlem Hlavní 48, Bedřichovice
zastoupeného advokátem JUDr. Igorem Andrýskem
sídlem Masarykovo nám. 120/22, Hodonín

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 7, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2022, čj. 2274-5/2022-900000-311

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Předmětem sporu je otázka správného sazebního zařazení bezjehlové injekční spojky a trojcestného kohoutu pod číslo celní nomenklatury. Žalobce je zařadil pod kód s nulovou celní sazbou. Celní úřad pro Jihomoravský kraj (dále též „celní úřad“) však žalobci doměřil dodatečným platebním výměrem ze dne 23. 8. 2021, čj. 426347/2021-530000-51 clo v celkové výši 11 867 Kč, protože podle jeho názoru je popsané zboží clem zatíženo.

2. K odvolání žalobce proti citovanému rozhodnutí žalovaný v rozhodnutí označeném v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“) doplnil výrok o znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 761/2011, v ostatním platební výměr celního úřadu potvrdil. Proti napadenému rozhodnutí brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 8. 7. 2022.

II. Argumentace žalobce

3. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, neboť je nepřezkoumatelné a nezákonné. Nepřezkoumatelnost dokládají pasáže napadeného rozhodnutí, které žalobce v žalobě cituje.
4. Nezákonnost spočívá v tom, že celní úřad nesprávně pracoval s důkazy. Fakticky neprovedl jejich hodnocení, ale jen je vyjmenoval. Tím porušil § 92 odst. 7 a § 102 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Zde se ukazuje nešvar finanční správy, neboť hodnocení důkazů tu je jakýsi tajný rituál, o kterém se účastník řízení vlastně nedovídá. Účastník řízení má být přítomen provádění důkazu videozáznamem. Pro hodnocení zákonnosti důkazů je nutné posoudit, z jakých pramenů pochází. Špatné hodnocení důkazů celním úřadem potvrdil i žalovaný, který se jej snažil v napadeném rozhodnutí napravit. Tak závažnou vadu ale nelze zhojit jinak, než zrušením – a to měl žalovaný udělat. Namísto toho platební výměr potvrdil, čímž zatížil vadou nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí. Proto měl žalobce omezenou možnost brojít proti prvostupňovému rozhodnutí.
5. Postup celního úřadu je stejně vadný, jako v předchozím řízení u Krajského soudu v Brně. Zdejší soud v rozsudku ze dne 2. 2. 2022, čj. 30 Af 30/2020-150, názory celního úřadu odmítl a žalovaný tu prakticky opisuje svou argumentaci z kasační stížnosti proti citovanému rozsudku. Žalovaný tvrdí, že krajský soud použil při výkladu pojmů „část“, „součást“ a „příslušenství“ ustanovení občanského zákoníku, ačkoliv to je nesprávné. Podle žalobce byl postup krajského soudu správný. Jak žalovaný uváděl, jsou tři základní znaky pojmu část/součást: (i) existence celku, k němuž se má daný výrobek vztahovat, (ii) jeho nezbytnost pro funkci takového celku a (iii) funkční závislost celku na takovém výrobku. Je-li nesporné, že kontrolované zboží má status zdravotnických prostředků, pak to dopadá i na části a součásti. Krajský soud v citovaném rozsudku čj. 30 Af 30/2020-150 ještě uvedl, že smyslem právní úpravy je osvobodit od cla nástroje a přístroje, které jsou určeny k lékařskému použití včetně jejich nezbytných částí a potřebného příslušenství.
6. Pokud jde o charakter kontrolovaného zboží, i celní úřad přiznává, že je využíváno ve zdravotnictví. Ale opět jej zařadil jako samostatné výrobky do kategorie „*Kohouty, ventily a podobná zařízení*“ s celní sazbou 2,2 %. A to i přes rozsudek Krajského soudu v Brně čj. 30 Af 30/2020-150, který jasně uzavřel, že nejde o hlavní věci, ale o součásti či příslušenství věcí hlavních.
7. Žalobce dále poukazuje na skutečnost, že jeho většinovým vlastníkem je americká společnost QUANTOM CAPITAL. Přitom mezi Českou republikou a USA existuje dohoda o vzájemné podpoře a ochraně investic z roku 1992. Dohoda upravuje zákaz diskriminačního přístupu a má investorům zajistit rovnoprávné a spravedlivé zacházení. Investice nemá mít horší postavení, než jaké jí přiznává mezinárodní právo. Pokud žalobce dováží na český trh výrobky už od roku 1996 a celní úřad najednou po tolika letech mění jejich celní zařazení, odporuje takové jednání zmíněné dohodě.

III. Argumentace žalovaného

8. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

IV. Řízení před krajským soudem

9. Ve věci proběhlo dne 30. 8. 2023 na žádost žalobce ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Obě strany při něm setrvaly na svých stanoviscích.
10. Ohledně dřívějšího celního zařazování totožného zboží vyšel soud ze shodného tvrzení stran na jednání, že do roku 2019 celní správa akceptovala zařazování prováděné žalobcem (soud proto neprováděl žalobcem k tomu navržené důkazy). Zástupce Generálního ředitelství cel na jednání vysvětlil, že se tak dělo konkludentně a žádné rozhodnutí se o tom nevydávalo. V březnu 2019 došlo k první kontrole stran správného zařazování tohoto zboží ze strany celního úřadu a výsledkem byla změna celního zařazení a dodatečné celní výměry, z nichž povstal tento právní spor a spory s ním související. Žádné jiné důkazy nad rámec správního spisu strany na jednání nenavrhly.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba **není důvodná.**

Právní posouzení

12. Skutkový stav není mezi stranami sporný. Stačí proto zrekapitulovat, že celní úřad zahájil u žalobce kontrolu po propuštění zboží uvedeného v celním prohlášení MRN 19CZ65000011QAMNB6 ze dne 21. 5. 2021. Konkrétně se celní úřad zaměřil na zboží uvedené v položce č. 1 tohoto celního prohlášení - *jehly, katétry (cévky), kanyly a podobné výrobky (kromě injekčních stříkaček, kovových trubkových jehel a sešívacích jehel) jednorázová bezjehlová spojka, 80.000 ks*. V celním prohlášení žalobce dále uvedl, že zboží pochází z USA a podřadil jej pod kód 90183900 celní nomenklatury.
13. Nejprve se soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Její příčinou může být buď nesrozumitelnost, nebo nedostatek důvodů. V obou případech však platí, že je potřeba s tímto institutem zacházet obezřetně a vyhradit jeho užití pouze těm případům, kdy vady odůvodnění reálně brání soudu v tom, aby napadené rozhodnutí přezkoumal (ve vztahu k soudním rozhodnutím srov. k nesrozumitelnosti rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, čj. 6 Ads 17/2013-25, bod [19], k nedostatku důvodů pak usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, body [29] - [30]). Zejména je nutno zdůraznit, že správní orgán, stejně jako soud, není povinen vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. února 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, N 26/52 SbNU 247). Rozhodnutí obou stupňů přitom tvoří jediný celek a navzájem se doplňují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013, čj. 6 Ads 134/2012-47).
14. Žalobce přišel s dvěma námitkami nepřezkoumatelnosti. Ani jedna není důvodná, jak soud vysvětlí níže. Nejprve však považuje za praktické vysvětlit, proč žalobci nemohl dát za pravdu ve věci samé.

15. Podstata sporu spočívá v zařazení bezjehlové injekční spojky a trojcestného kohoutu do správného kódu kombinované nomenklatury. Z toho pak vyplývá určení celní sazby podle nařízení Komise (EU) č. 2018/1602 ze dne 11. 10. 2018, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (souhrnně jako „kombinovaná nomenklatura“). Podle žalobce má být zboží zařazeno v položce s nulovou celní sazbou KN 9018 39 00. Jeho názor se opírá o to, že jde o část, součást a příslušenství lékařských nástrojů a přístrojů, které patří do čísla 9018 kombinované nomenklatury. Podle celního úřadu však jde o věci zařaditelné pod číslo 8481 (popis: Kohouty, ventily a podobná zařízení pro potrubí, kotle, nádrže, vany nebo podobné, podkategorie zpětné ventily – ostatní) s celní sazbou 2,2 %.
16. Žalobce má pravdu v tom, že obdobný spor mezi totožnými stranami řešil krajský soud už v rozsudku ze dne 11. 11. 2021, čj. 30 Af 30/2020-150, a přiklonil se na stranu žalobce. Jenže Nejvyšší správní soud rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušil rozsudkem ze dne 25. 11. 2022, čj. 1 Afs 358/2021-64. A ačkoliv u části dovezených předmětů dal krajskému soudu za pravdu (tedy že by se o části, součásti či příslušenství lékařských nástrojů a přístrojů jednat mohlo), právě u bezjehlové injekční spojky a trojcestného kohoutu dospěl k opačnému závěru (body 40-41 citovaného rozsudku). Z poznámek č. 1, písm. g) a č. 2 ke kapitole 90 kombinované nomenklatury a z nařízení Komise č. 761/2011 Nejvyšší správní soud dovodil, že *„pokud lze zboží samostatně zařadit do kapitoly 90, 84, 85 nebo 91, pak se nezařazuje coby část, součást či příslušenství. ... Ne všechny zdravotnické prostředky nutně sazebně spadají pod kapitolu 90 kombinované nomenklatury. ... Ventily a ostatní zařízení (čísla 8481) do této kapitoly nepatří.“* Tím vyřešil Nejvyšší správní soud i podstatu této věci.
17. K tomu krajský soud podotýká, že Nejvyšší správní soud vydal svůj rozsudek až po podání žaloby v nynější kauze. Je proto pochopitelné, že žalobce v odvolacím řízení i v žalobě odkazoval na rozhodnutí krajského soudu, které mu plně vyhovělo. V průběhu soudního řízení ale krajský soud poslal žalobci vyjádření žalovaného, který na tento rozsudek upozornil. Žalobce na to nijak nereagoval a s argumentací Nejvyššího správního soudu se ani nepokusil polemizovat. Proto na ni krajský soud pro stručnost jen odkazuje.
18. Zbývají tak ostatní námitky, kterými se žalobce snaží zpochybnit proces vedoucí k vydání napadeného rozhodnutí a jeho přezkoumatelnost.
19. Žalobce v první řadě obsáhle citoval přes čtyřicet odstavců odvolacího rozhodnutí, z nichž má podle něj jeho nepřezkoumatelnost bez dalšího vyplývat (ostatně, celá žaloba trpí stejným nešvarem – žalobcův zástupce obsáhle cituje různá rozhodnutí a komentáře k právním předpisům, aniž by citace jakkoliv graficky odlišil a aniž by srozumitelně vysvětlil, co z nich vlastně dovozuje). Takto postavenou námitku každopádně nelze akceptovat. Soud nemůže sám za žalobce domýšlet, v čem by měla nepřezkoumatelnost spočívat. Postačovalo by jistě, kdyby krajský soud uvedl, že žalovaný své rozhodnutí řádně odůvodnil a jeho důvody rozvedl.
20. Krajský soud nicméně dodává, že z pasáží, které žalobce v citacích zvýraznil, z jeho odpovědi na písemné dotazy žalovaného v průběhu správního řízení i z rétoriky samotné žaloby lze dovodit, o co žalobci zřejmě jde. Zdá se, že se podle něj žalovaný vůbec neměl pouštět do úvah o tom, zda dovezené zboží může či nemůže být součástí či příslušenstvím nějakého lékařského nástroje či přístroje. A už vůbec neměl žalobce obtěžovat dotazy na konkrétní způsob využití dovezených předmětů. Namísto toho měl prostě a jednoduše vyjít z názoru krajského soudu vyjádřeného ve výše citovaném rozsudku čj. 30 Af 30/2020-150

v jiné věci. Jenže tento náhled žalobce není správný, jak se ukázalo. A bude-li jej zastávat i nadále, hrozí mu prohra i v dalších soudních sporech.

21. Nejvyšší správní soud totiž ve výše citovaném rozsudku čj. 1 Afs 358/2021-64 korigoval právní názor krajského soudu hned ve dvou směrech. Jednak v podstatě vyloučil, že by bylo možné bezjehlovou injekční spojku a trojcestný kohout zařadit do kapitoly 9018, jak už bylo zmíněno výše. Navíc ale zavázal žalovaného (v bodě 42), aby znovu posoudil celní zařazení ostatního zboží. Má se při tom vyrovnat jak s poznámkou č. 2 písm. b) ke kapitole 90 kombinované nomenklatury, o níž opřel své zrušené rozhodnutí krajský soud, tak i se závaznými informacemi celních orgánů jiných členských států EU, které zase svědčí spíše náhledu žalovaného. Jinými slovy, podle Nejvyššího správního soudu je otázka celního zařazení sterilní injekční zátky, prodlužovací hadičky k infuzím a kyslíkových brýlí stále otevřená. Krajskému soudu dal za pravdu jen v tom směru, že orgány celní správy se nad ní musí znovu zamyslet, přičemž musí vzít v úvahu i to, zda by se nemohlo jednat o části, součásti nebo příslušenství lékařských přístrojů podřaditelných pod některý z kódů čísla 9018 kombinované nomenklatury. Proto lze jen těžko žalovanému vytýkat, že se v nynějším řízení pokusil definovat pojmy „část, součást a příslušenství“ a že se pokoušel objasnit, k jakému konkrétnímu přístroji má být dovezené zboží připojeno a jaké funkce mu má umožnit plnit, příp. je schopné k jeho funkcím přidat.
22. Tyto úvahy byly nakonec zbytečné, protože u nynějšího sporného zboží Nejvyšší správní soud jeho zařazení pod číslo 9018 kombinované nomenklatury zcela vyloučil. Ovšem postup žalovaného byl korektní a vůči žalobci vstřícný, neboť se o posouzení charakteru sporného zboží ze všech možných hledisek snažil. K tomu ovšem potřeboval vědět, k jakému nástroji či přístroji by se mělo vázat a jakou by mělo u něj plnit roli. A žalobce mu v tomto směru příliš velkou součinnost neposkytl. Evidentně měl pocit, že má již „vyhráno“ a nic vysvětlovat nemusí. A nyní obviňuje žalovaného z toho, že jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Žalovaný však ve skutečnosti velmi komplexními úvahami dospěl ke stejnému výsledku, jaký v jiné žalobcově kauze formuloval mnohem stručněji Nejvyšší správní soud. Za nepřezkoumatelné proto napadené rozhodnutí rozhodně označit nelze.
23. A za druhé vidí žalobce nepřezkoumatelnost v tom, že žalovaný potvrdil nepřezkoumatelné rozhodnutí celního úřadu. Ten se podle žalobce nedostatečně popasoval s důkazy, neboť se nevyjádřil zvláště ke každému z nich. Žalobce sice tvrdí, že jeho námítka proti chybějícímu hodnocení důkazů žalovaný vůbec nevypořádal, sám ale cituje pasáž z napadeného rozhodnutí (bod 51 a 52), v níž žalovaný přiznal určité mezery v postupu celního úřadu a konstatoval, že je napravil. Krajský soud v takovém postupu nespatřuje nic závadného. Je dnes notorietou, že prvostupňové a odvolací řízení tvoří jeden celek až do vydání odvolacího rozhodnutí; odvolací orgán tudíž může nahradit či doplnit odůvodnění správního orgánu prvního stupně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2017, čj. 9 Azs 214/2017-58). Samozřejmě, i doplnění prvostupňového řízení odvolacím orgánem má své meze. Především je nutné se vyvarovat překvapivých rozhodnutí a toho, aby účastník řízení dostal odpověď na klíčové otázky až v odvolacím rozhodnutí, kterým se celé správní řízení končí. V této věci ovšem o takový případ nejde. Žalovaný v napadeném rozhodnutí (bod 52) uvádí, že celní úřad opomenul výslovně posoudit celní prohlášení, fakturu a další podklady poskytnuté žalobcem v rámci kontroly (prohlášení o shodě, technická dokumentace ke kontrolovanému zboží, fotografie zboží a technická data). Z těchto podkladů vyplývá pouze povaha žalobcem dovezeného zboží, neboť

zjednodušeně popisují dovezené zboží, uvádějí, jaké má vlastnosti a k čemu slouží. O překvapivé důkazy tedy rozhodně nešlo – vždyť je předložil sám žalobce.

24. Navíc žalovaný nedovodil, že by snad z předložených důkazů po skutkové stránce vyplývalo něco jiného, než co žalobce tvrdil v celním řízení. Stejně tak celní úřad zjevně vycházel právě z té podoby výrobku, kterou předložené důkazy vykreslují. Lze odkázat na str. 4 zprávy o kontrole po propuštění zboží (ze dne 20. 8. 2021, čj. 293104-19/2021-530000-51), kde celní úřad uvádí: *„Údaje o zboží, které celní úřad v rámci stanovení dosavadního výsledku kontrolního zjištění použil, jsou uvedeny v písemnosti ‚Předložení dokladů‘ ve spisu zaevidované pod čj. 322709-2/2021-530000-51, kde zplnomocněný zástupce předložil fotografii výrobku spolu s jeho použitím technickými parametry a materiálovým složením.“* Popis zboží, jak jej žalobce předložil, zase celní úřad uvádí na str. 5 zprávy. Proto ačkoliv celní úřad skutečně nestrukturoval své odůvodnění tím způsobem, že by ke každému důkazu uvedl větu, co z něj vyvozuje, v obecné rovině na jejich základě vyhodnotil vlastnosti a charakteristiku zboží. Kromě toho žalobce konkrétně nenamítá, v čem správní orgán selhal v hodnocení důkazních prostředků – zda nějakou vlastnost výrobku přehlédl či naopak ji nesprávně charakterizoval. Zdá se tedy, že po skutkové stránce (vzhled, vlastnosti a určení dovezených výrobků) ve skutečnosti mezi stranami žádný spor není a jde jen o to, jak na daný skutkový stav aplikovat právní úpravu.
25. Na relevanci žalobcově argumentaci stran chybějícího posouzení důkazů nepřidává ani to, že v žalobě obsáhle pojednává o správném hodnocení důkazů a varuje před chybami, které se ale v jeho řízení vůbec nestaly. Například tvrdí, že u provádění videozáznamů má být přítomen účastník řízení. V jeho případě ale takový důkaz správní orgány neprováděly. Nebo mluví o tom, jak se má posuzovat zákonnost důkazu a jak se má hodnotit výslech svědka. Ale v nynější věci nejsou (alespoň to žalobce nenamítá) pochybnosti o zákonnosti jednotlivých důkazů. Ani žádný svědek v řízení nevypovídal. Tyto námitky se proto úplně míjejí se skutkovými okolnostmi nynější kauzy.
26. Dále jde o námitku žalobcova legitimního očekávání. Stejně výrobky údajně dováží od roku 1996 a až do roku 2018 je bez problémů zařazoval do kategorie s nulovým clem. Najednou však celní úřad svou praxi změnil.
27. K zásadě legitimního očekávání se podrobně vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 19. 3. 2009, sp. zn. III. ÚS 2822/07 a též rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 21. 7. 2009, čj. 6 Ads 88/2006-132. Správní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) správního orgánu veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Přitom rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v citovaném usnesení připustil změnu ustálené praxe za podmínky, že *„je změna činěna do budoucna, dotčené subjekty mají možnost se s ní seznámit a je řádně odůvodněna závažnými okolnostmi“*.
28. Judikatura pamatuje i na případy, kdy jde o legitimní praxi nezákonnou. V rozsudku ze dne 12. 5. 2016, čj. 5 As 155/2015-35, Nejvyšší správní soud dovodil, že legitimního očekávání z titulu zavedené správní praxe se zpravidla nelze dovolávat, jednalo-li se o správní praxi nezákonnou, jejíž následování je nežádoucí a bylo by v rozporu se zákonem. Tuto myšlenku dále rozvíjí rozsudek ze dne 19. 4. 2017, čj. 6 As 98/2016-54, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že *„legitimní očekávání na straně adresátů veřejné správy mohou zpravidla založit pouze jednání a postupy, které jsou v souladu se zákonem a v jeho mezích, tedy secundum et intra legem, nikoli contra legem a s ohledem na princip enumerativnosti státních pretenzí, resp. legality“*.

výkonu veřejné moci (čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, též § 2 odst. 1 správního řádu) ani praeter legem.“

29. Krajský soud především konstatuje, že určité očekávání na straně žalobce nepochybně vzniknout mohlo. Jestliže celní úřad až do roku 2019 mlčky aproboval žalobcem podávaná celní prohlášení s nulovou sazbou cla, mohl žalobce předpokládat, že své zboží klasifikuje z hlediska celního zařazení správně. Žalobce totiž může oprávněně požadovat, aby skutkově shodné nebo podobné případy správní orgán zásadně posuzoval stejně (§ 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Zároveň je však třeba říci, že podle krajského soudu požívá očekávání založené pouhou nečinností správního orgánu mnohem nižší míry ochrany než očekávání vytvořené jeho aktivním jednáním. Silné legitimní očekávání bude mít zpravidla původ ve správním rozhodnutí, které je výsledkem kontrolních úkonů a s náležitou argumentací výslovně vyřeší určitou právní otázku. K tomu v žalobcově případě nedošlo. Právě naopak, jakmile se celní úřad začal správností žalobcových celních prohlášení cíleně zabývat, zjistil, že jeho dosavadní mlčky uplatňovaná úřední praxe byla chybná a že celní zařazení zboží ze strany žalobce se dostává do rozporu s jednotným evropským právem. Pro úplnost nutno dodat, že poprvé tak celní správa učinila už dříve (viz věc řešená zdejším soudem pod sp. zn. 30 Af 30/2020 a Nejvyšším správním soudem pod čj. 1 Afs 358/2021-64). Nicméně v kontextu s nyní projednávanou věcí je zřejmé, že nejde o jednorázovou názorovou odchylku, ale o změnu v náhledu, kterou hodlá celní správa vůči danému zboží uplatňovat trvale. A impulsem pro ni bylo právě to, že se celní úřad začal správným zařazením daného zboží hlouběji zabývat při jeho kontrole.
30. Navíc je třeba říci, že legitimní očekávání může zavázat orgány státní správy pouze k tomu, aby setrvaly na jednom z možných výkladů právních předpisů, který je přípustný (byť třeba méně přiléhavý), protože jej v minulosti setrvale aplikovaly. Nelze je ale na základě legitimního očekávání nutit, aby udržovaly takovou praxi, která je s právními předpisy v jasném rozporu. Je pravda, že žalovaný mohl změnu své správní praxe, založenou na tomto pravidle, lépe odůvodnit. Žalobce v odvolání sice vůbec nenamítal zásah do svého legitimního očekávání, nicméně jsou to správní orgány, kdo mění svůj postup – proto by měly samy aktivně vysvětlit, proč tak činí. Z napadeného rozhodnutí lze nicméně vyrozumět, že pro žalovaného bylo klíčovým argumentem prováděcí nařízení Komise č. 761/2011 ze dne 29. července 2011 a poznámka č. 2, písm. a) ke kapitole 90 kombinované nomenklatury. Celní sazebník (stanovený Nařízením Rady (EHS) č. 2658/87) a sazby cel jsou pro Českou republiku závazné a zařazení zboží má být zásadně stejné v celé Evropské unii. Proto, je-li tu předpis, který přímo zařazuje žalobcem dovážené zboží pod určité číslo kombinované nomenklatury (či upřesňuje jeho zařazení), a nepřipouští dvojí výklad, musí jej celní orgán aplikovat. Dosavadní správní praxe tak byla nezákonná – což v daném případě potvrdil i Nejvyšší správní soud ve svém mnohokrát citovaném rozhodnutí v související věci – a její následování v budoucnu by bylo nežádoucí.
31. Ani žalobcova argumentace dohodou mezi ČR a USA o ochraně investic není důvodná. Jak sám žalobce uvádí, smyslem této dohody je zajistit investicím druhé strany bezpečnost, spravedlivé a nestranné zacházení. Je jasné, že je žalobce nespokojen s výsledkem správního řízení. Ale řešená věc není v žádném případě diskriminací nebo nerovným zacházením. Celní úřad změnil praxi zařazení konkrétního zboží pod příslušnou celní sazbu. A učinil tak pro řešené zboží, ať pochází z jakéhokoli státu. Daná dohoda v žádném případě negarantuje nulové clo na dovážené výrobky.

32. Soud na závěr shrnuje, že podanou žalobu zamítl. Především proto, že jádro sporu v mezidobí vyřešil Nejvyšší správní soud a na věcnou argumentaci tu tak prakticky nezbylo místo. Ani žalobcovy procesní námitky krajský soud nepřesvědčily.

VI. Náklady řízení

33. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. 8. 2023

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu